

**SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI
GMINNEGO OŚRODKA POMOCY
SPOŁECZNEJ
W WIERZCHOSŁAWICACH
ZA 2020 ROK**

I. Informacje wstępne:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzchosławicach jest jednostką organizacyjną Gminy Wierzchosławice. Funkcjonuje na podstawie obowiązujących przepisów prawa: Statutu zatwierdzonego Uchwałą Nr XVIII/128/2016 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 31 marca 2016 r. w sprawie nadania statutu Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Wierzchosławicach, wraz z późniejszymi zmianami oraz Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz aktów prawnych wydanych przez Radę Gminy Wierzchosławice i Kierownika Ośrodka.

Ośrodek realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Wierzchosławice. Drugim obszarem działalności GOPS jest realizacja zadań dotyczących przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, świadczeń wychowawczych, świadczenia z programu „Dobry stary” , Karty Dużej Rodziny. Od roku 2020 w ramach struktury Ośrodka funkcjonuje „Klub Senior +” .

Ośrodek realizuje zadania w szczególności na podstawie następujących przepisów prawnych:

1. ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020r., poz. 1876 z późn.zm.),
2. ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r.,poz. 218 z późn.zm.),
3. ustawa z dnia 09 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2020r., poz. 821 z późn. zm.),
4. ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r., poz.111 z późn.zm.),
5. ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U z 2020r., poz.808 z późn.zm.),
6. ustawa z dnia 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekuna (Dz. U. z 2020r., poz.1297),
7. ustawa z dnia 17 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2019 r., poz. 2407 z późn.zm.),
8. ustawy z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. z 2019 poz. 2133 z późn.zm.)
9. ustawy z dnia 10.04.1997 - prawo energetyczne (Dz. U. z 2020, poz. 833 z późn. zm.),
10. 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2020 r., poz. 1409 z późn.zm.),
11. ustawa z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2020r.,poz. 1398 z późn. zm),
12. ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021, poz. 305),
13. ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020, poz. 713 z późn.zm),
14. ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2021r., poz. 38),
15. ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2021 r., poz. 423 z późn. zm.),
16. Uchwały Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „ Posiłek w szkole i w domu ” na lata 2019-2023 (M. P. z dnia 19 października 2018r. poz.1007),
17. ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. z 2020 poz. 1329),

18. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz. U. z 2018r. Poz. 1061)
19. ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U z 2020 poz. 1219 z późn.zm.),
20. ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2020 poz. 1348 z późn.zm),

jak również posiłkuje się m.in. przepisami prawa zawartymi w ustawach z dnia:

- 13 czerwca 2003r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 176),
- 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U z 2019 r. poz. 2277 z późn.zm.),
- 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r., poz.685),
- ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r., poz. 256 z późn.zm.),

II. Pomoc społeczna:

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej.

Osoba lub rodzina ubiegająca się o pomoc społeczną może zgłosić się do ośrodka pomocy społecznej w miejscu zamieszkania. Świadczenia pomocy społecznej adresowane są do osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, dotkniętych problemami, których nie potrafią rozwiązać przy pomocy własnych zasobów i możliwości. Decyzje o przyznaniu lub odmowie przyznania pomocy wymagają uprzednio przeprowadzenia przez pracownika socjalnego rodzinnego wywiadu środowiskowego. Od każdej decyzji służy prawo odwołania.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu świadczeń,
- pracy socjalnej,
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- realizacji zadań wynikających z rozeznanych potrzeb społecznych,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Główne cele pomocy społecznej:

- wsparcie osób i rodzin w przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej, doprowadzenie - w miarę możliwości - do ich życiowego usamodzielniania i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka,
- zapewnienie dochodu na poziomie interwencji socjalnej – dla osób nie posiadających dochodu lub o niskich dochodach, w wieku poprodukcyjnym i osobom niepełnosprawnym,

- zapewnienie dochodu do wysokości poziomu interwencji socjalnej osobom i rodzinom o niskich dochodach, które wymagają okresowego wsparcia,
- zapewnienie profesjonalnej pomocy rodzinom dotkniętym skutkami patologii społecznej, w tym przemocą w rodzinie,
- integracja ze środowiskiem osób wykluczonych społecznie,
- stworzenie sieci usług socjalnych adekwatnych do potrzeb w tym zakresie.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- 1) ubóstwa;
- 2) sieroctwa;
- 3) bezdomności;
- 4) bezrobocia;
- 5) niepełnosprawności;
- 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- 7) przemocy w rodzinie;
- 8) potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- 9) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- 10) bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- 11) trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;
- 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 13) alkoholizmu lub narkomanii;
- 14) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- 15) klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Prawo do świadczeń z systemu pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom, które spełniają kryterium dochodowe, o którym mowa w ustawie o pomocy społecznej.

Zgodnie z *Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej*, od dnia 01 października 2018r. kryteria dochodowe oraz kwoty świadczeń pieniężnych wynoszą odpowiednio:

- kryteria dochodowe:
 - dla osoby samotnie gospodarującej: **701. zł**;
 - dla osoby w rodzinie: **528 zł**.
- kwoty świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej:
 - maksymalna kwota zasiłku stałego: **645 zł**;
 - kwota dochodu z 1 ha przeliczeniowego: **308, 00 zł**

Wobec powyższego od 01 października 2018r prawo do świadczeń pieniężnych przysługuje:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty **701 zł**;
- osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty **528 zł**;
- rodzinie, której dochód nie przekracza sumy kwot kryterium dochodowego na osobę w rodzinie;

– przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych w ustawie o pomocy społecznej lub innych okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy społecznej.

Należy nadmienić, iż osoby lub rodziny, których dochód nie przekracza **150%** kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej (**1 051,50 zł**) lub na osobę w rodzinie (**792,00 zł**), mogą ubiegać się o pomoc w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wierchosławicach można ubiegać się o pomoc w formie pieniężnej, jak również niepieniężnej. Należy pamiętać, że organ pomocy społecznej musi wziąć pod uwagę wskazówki co do zasad udzielania pomocy z posiadanych funduszy osobom potrzebującym, to jest: rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy (art. 3 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej), jednakże potrzeby

osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej (art. 3 ust. 4 ustawy).

Do świadczeń pieniężnych zalicza się:

1. zasiłek stały,
2. zasiłek okresowy,
3. zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy,
4. zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie,
5. pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki,
6. świadczenie pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą,
7. wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznanej przez Sąd.

Świadczenia niepieniężne:

1. praca socjalna,
2. bilet kredytowany,
3. składki na ubezpieczenie zdrowotne ,
4. składki na ubezpieczenia społeczne,
5. pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie,
6. sprawienie pogrzebu,
7. poradnictwo specjalistyczne,
8. interwencja kryzysowa,
9. schronienie,
10. posiłek,
11. niezbędne ubranie,
12. usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy,
13. specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia,
14. mieszkanie chronione,
15. pobyt i usługi w domu pomocy społecznej,
16. pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie - w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy:

- opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej;
- udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie *przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych*;
- przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- praca socjalna;
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych;
- tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną;
- dożywianie dzieci;
- sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Do zadań własnych gminy należy:

- przyznawanie i wypłacanie specjalnych zasiłków celowych;
- przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy:

- organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
- prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;

- realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Zadania zlecone w 2020 roku:

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł.
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną	0	0	0
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	3	708	43188
Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd	1	12	960

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka

• Zadania własne w 2020 roku:

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł.
Zasiłki stałe ogółem:	49	526	<u>301 535</u>
w tym z przeznaczeniem dla:			
środki własne:	X	X	0
dotacja:	X	X	301 535
Zasiłek okresowy ogółem, w tym:	55	422	<u>103 590</u>
środki własne:	X	X	350

dotacja:	X	X	103 240
Posiłek – dożywianie w szkole i przedszkolu, w tym:	71	4655	<u>25 095</u>
środki własne:	X	X	5 019
dotacja:	X	X	20 076
Zasiłki celowe na zakup żywności (w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”), w tym:	208	1422	<u>121 774</u>
środki własne:	X	X	24 744
dotacja:	X	X	97 030
Zasiłki celowe i w naturze, w tym:		X	<u>56 101</u>
zasiłki celowe specjalne	39	81	20719
Usługi opiekuńcze:	3	383	<u>6 511</u>
Sprawienie pogrzebu	0	0	0
Schronienie	3	20	<u>16 558</u>
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	x	x	<u>25 338</u>
środki własne:	X	X	0
dotacja:	X	X	25 338
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych ze zdarzeniem losowym	2	2	<u>8000</u>
Oplata za DPS	12	115	<u>260877</u>
Łącznie:	X	X	925 379

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka.

Charakterystyka gospodarstw domowych objętych pomocą:

Rodzinom udzielano pomocy w postaci świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w ramach zadań własnych i zleconych, w szczególności z powodu:

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	144	321
Sieroctwo	0	0
Bezdomność	5	5
Potrzeba ochrony macierzyństwa	22	121
Bezrobocie	60	145
Niepełnosprawność	74	112
Długotrwała lub ciężka choroba	66	112
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	8	37
Przemoc w rodzinie	8	27
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
Alkoholizm	13	22
Narkomania	0	0
Trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	3	4
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0
Zdarzenie losowe	2	5
Sytuacja kryzysowa	28	117
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka.

Dodatkowo wyłącznie z pomocy w formie pracy socjalnej skorzystało łącznie 68 rodzin o liczbie osób w rodzinach – 127. Z analizy danych statystycznych Ośrodka wynika, iż w roku 2020 ogólnie pomocą objęto 231 rodziny tj. 494 osób w rodzinach.

- Zadania własne w 2020 roku:**

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł.
Posiłek – dożywianie w szkole i przedszkolu, w tym:	71	4 655	<u>25 095</u>
środki własne:	X	X	5 019
dotacja:	X	X	20 076
Zasiłki celowe na zakup żywności (w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”), w tym:	208	1 422	<u>121 774</u>
środki własne:	X	X	24 744
dotacja:	X	X	97 030

- Program wieloletni „Posiłek w szkole i w domu”:**

-

W roku 2020 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizował program rządowy „**Posiłek w szkole i w domu**” ustanowiony na podstawie Uchwały Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M. P. z dnia 19 października 2018r. poz.1007), którego strategicznym celem jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych.

Program powyższy jest realizowany na terenie gminy Wierzchosławice także w oparciu o uchwały Rady Gminy:

Uchwały Nr IV/23/2018 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 10 grudnia 2018r w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania pomocy w formie świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej, tj. zasiłku celowego z przeznaczeniem na zakup posiłku lub żywności, dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023,

Uchwały Nr IV/22/2018 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 10 grudnia 2018r w sprawie ustanowienia wieloletniego lokalnego programu osłonowego „Posiłek w szkole i w domu na terenie Gminy Wierzchosławice ” na lata 2019 – 2023,

Uchwały Nr IV/24/2018 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 10 grudnia 2018r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków na dożywianie w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „ Posiłek w szkole i w domu ” na lata 2019 – 2023.

Ze środków przekazywanych w ramach Programu GOPS udzielał wsparcia osobom spełniającym warunki do otrzymania pomocy wskazane w ustawie z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej oraz spełniającym kryterium dochodowe w wysokości 150% kryterium, o którym mowa w art. 8 ww. ustawy. GOPS udziela pomocy w szczególności:

- 1) dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej,
- 2) uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej,
- 3) osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym – w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

Ustawa o pomocy społecznej określa, iż do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy dożywianie dzieci. Zgodnie z założeniami Programu, pomoc w zakresie dożywiania przyznaje się osobom i rodzinom, spełniającym warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej oraz spełniającym kryterium dochodowe w wysokości 150% kryterium, o którym mowa w art.8 w/w ustawy. Pomoc ta, ze szczególnym uwzględnieniem gorącego posiłku, może być przyznana nieodpłatnie dzieciom i młodzieży w okresie nauki szkolnej w formie zakupu posiłków.

Zadanie powyższe jest finansowane ze środków otrzymanych od Wojewody Małopolskiego w wysokości 80% i ze środków własnych gminy Wierzchosławice w wysokości 20%.

Ośrodek Pomocy Społecznej wykonywał zadania wynikające z realizacji Programu, poprzez zapewnienie gorącego posiłku dla dzieci w przedszkolu oraz w szkołach posiadających stołówki, jak również w punktach żywieniowych w pozostałych szkołach w postaci dwudaniowych obiadów przygotowywanych i dostarczanych przez Firmę Handlowo-Usługową Marty Szeląg – Wierzchosławice.

Ponadto w ramach Programu GOPS udzielał pomocy osobom i rodzinom w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności (zasiłek celowy), a zadanie to było finansowane ze środków otrzymanych od Wojewody Małopolskiego w wysokości 80% i ze środków własnych Gminy Wierzchosławice w wysokości 20%.

Na realizację powyższego programu przeznaczono w **2020r.** ogółem: **146 869,00 zł**, w tym:

- zasiłki celowe – **121 774,00 zł**;
- posiłki - **25 095,00 zł**;

Ogółem środki własne gminy wyniosły: **29 763,00 zł**, natomiast dotacja z budżetu państwa: **117 106,00 zł**.

**Pomoc w formie zasiłku celowego za 2020r. w ramach realizacji programu
„Posiłek w szkole i w domu”:**

Wyszczególnienie	Program „Posiłek w szkole i w domu” zasiłek celowy
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	208
Liczba rodzin	118
Liczba osób w rodzinach	275
Liczba świadczeń	1 422
Kwota świadczeń /zł/	121 774
z tego: - środki własne:	24 744
- dotacja:	97 030

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka.

**Pomoc w formie posiłku za 2020r. w ramach realizacji programu
„Posiłek w szkole i w domu”:**

Wyszczególnienie	Program			
	Ogółem	w tym:		
		Dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej	Uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	Pozostały osoby otrzymujące pomoc na podstawie art.7 ustawy o pomocy społecznej
Liczba osób korzystających z posiłku	72	19	56	1
Liczba rodzin	39	X	X	X
Liczba osób w rodzinach	177	X	X	X
Liczba posiłków	4 655	1 175	3 264	216
Koszt posiłków /zł/	25 095	5 779	17 655	1 661
z tego:				
- środki własne	5 019	1 156	3 531	332
- dotacja:	20 076	4 623	14 124	1 329

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka.

- POZOSTAŁE OBSZARY DZIAŁALNOŚCI GOPS W WIERZCHOSŁAWICACH -

• Usługi opiekuńcze:

Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Obowiązek świadczenia usług opiekuńczych spoczywa na gminie i wynika z art. 50 Ustawy o pomocy społecznej.

Mieszkańcy gminy, którzy z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawieni mogą skorzystać z pomocy w postaci usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania. W 2020 r. **17 osób** było objętych tą formą pomocy.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej **realizował również program rządowy "Opieka wytchnieniowa" - edycja 2020.** Program kierowany był do dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, których członkowie rodzin lub opiekunowie sprawujący bezpośrednią opiekę, wymagają wsparcia w postaci doraźnej, krótkotrwałej przerwy w sprawowaniu opieki oraz podniesienia swoich umiejętności i wiedzy w zakresie opieki na tym osobami.

W ramach Programu gmina otrzymała wsparcie finansowe na koszty realizacji zadania świadczonego w formie usług opieki wytchnieniowej. Łączny koszt realizacji zadania wyniósł **19 137,67 zł.** Z wsparcia skorzystały 4 osoby dorosłe. Zrealizowano 770 godzin świadczonych usług. Dotacja wyniosła **15 310,14 zł.**

Ponadto realizowane są specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Organizacja, świadczenie i finansowanie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania należy do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, realizowanych przez gminę. Zasady jej przyznawania i odpłatności określa rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. 2005r Nr 189, poz.1598 z późn.zm.) Pomoc udzielana jest w miejscu zamieszkania wskazanej grupie osób, w tym dzieciom z rozpoznany autyzmem dziecięcym.

W 2020 roku **3 dzieci** z zaburzeniami psychicznymi było objętych świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych. Przyznane usługi dostosowane są do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzeń i świadczone są przez osoby posiadające kwalifikacje do ich wykonywania (w oparciu o zawarte umowy zlecenie). Uczestnictwo niepełnosprawnych dzieci w zajęciach spowodowało wyraźne postępy w ich stanie zdrowia, zachowaniu, mowie i nauce.

• Kierowanie do domów pomocy społecznej:

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania.

Obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności:

1. mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka,
2. małżonek, zstępni przed wstępniymi,
3. gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej.

Kierowanie do domu pomocy społecznej (DPS) i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym.

Odpłatność za pobyt mieszkańca gminy w domu pomocy społecznej ciąży na gminie tylko wówczas, gdy mieszkaniem domu i osoby mu bliskie zobowiązane do alimentacji nie wnoszą takiej opłaty. Jeśli dochody mieszkańca DPS są zbyt niskie i nie wystarczają na co miesięczne pokrycie kosztów utrzymania, gmina musi wziąć na siebie to zobowiązanie w części lub w całości.

W 2020 roku do domu pomocy społecznej została skierowana 1 **osoba** i łącznie w domach pomocy społecznej przebywało **12** mieszkańców z terenu gminy Wierchosławice. W okresie od 1.01.2020r. do 31.12.2020r. wydatki na DPS wyniosły: **260 877,00 zł**.

• **Prace społecznie – użyteczne:**

Program Prac Społecznie Użytecznych jest jedną z form przeciwdziałania całkowitemu wykluczeniu z rynku pracy oraz łagodzenia negatywnych skutków bezrobocia. Skierowany jest do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Prace społecznie użyteczne są organizowane w Gminie Wierchosławice od roku 2006, czyli od momentu gdy pojawiły się takie możliwości prawne. Są one ukierunkowane przede wszystkim na osoby długotrwale bezrobotne, które znajdują się w najtrudniejszej sytuacji materialnej. Z tego też względu osoby do prac społecznie użytecznych są kwalifikowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

W 2020 roku **18 osób** długotrwale bezrobotnych z terenu Gminy Wierchosławice skorzystało z możliwości czasowego wykonywania prac społecznie użytecznych, które zostały zorganizowane w porozumieniu z Powiatowym Urzędem Pracy w Tarnowie, realizatorem i koordynatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Do podstawowych celów Programu należą:

- wdrażanie długotrwale bezrobotnych do systematyczności, punktualności, przestrzegania dyscypliny pracy oraz wyrabiania nawyków pozyskiwania środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych osób i rodzin z problemem bezrobocia w ramach własnej pracy,
- przeciwdziałanie skutkom długotrwałego bezrobocia, m.in. pogłębianiu się poczucia bezradności u klientów pozostających bez pracy i powstawaniu patologii życia rodzinnego,
- aktywizacja klientów długotrwale bezrobotnych,
- przygotowywanie klientów GOPS do wymagań stawianych przez pracodawców na obecnym rynku pracy (staranność wykonania zleconej pracy, odpowiedzialność, uczciwość, dyspozycyjność, zaangażowanie itp.);
- poprawa wizerunku gminy pod względem czystości w okresie wiosenno-letnim.

Szczegółowy sposób i tryb organizowania prac społecznie użytecznych określa ROZPORZĄDZENIE MINISTRA RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ z dnia 21 grudnia 2017 r. w sprawie organizowania prac społecznie użytecznych (Dz.U.2017.2447).

• **Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej:**

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w ramach zadań własnych nakłada na gminę w art. 176 następujące zadania:

1.Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny

W dniu 10 kwietnia 2019 r. Uchwałą Rady Gminy Nr VIII/58/2019 został przyjęty Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2021, który jest na bieżąco realizowany.

2.Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny

W 2020 roku asystent rodziny podnosił swoje kwalifikacje poprzez udział w szkoleniach: „Zagadnienia prawne i ekonomiczne w pracy asystenta rodziny. Asystent rodziny-lider w pomocy społecznej”.

3. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:

a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa.

Gmina Wierzchosławice od czerwca 2012 roku wprowadziła wsparcie w postaci asystenta rodziny.

Zgodnie z zapisem Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej od 2015 roku gmina ma obligatoryjny obowiązek do katalogu usług wprowadzić dodatkowe wsparcie adresowane do rodzin w postaci asystenta rodziny.

Gmina Wierzchosławice otrzymała w 2020 roku środki finansowe w wysokości **850,00 zł** z funduszu Pracy z przeznaczeniem na dofinansowanie w formie jednorazowego dodatku do wynagrodzenia dla asystenta rodziny w ramach "Programu asystent rodziny na rok 2020"

Całkowity koszt realizacji zadania w roku wyniósł **29 644,74 zł**, w tym wydatki pokrywane ze środków własnych gminy **28 794, 74 zł**.

W 2020 r. GOPS zatrudniał asystenta rodziny w wymiarze ½ etatu, który na wniosek pracowników socjalnych prowadził pracę z rodzinami wymagającymi wsparcia. Swoim działaniem obejmował łącznie **9** rodzin w których wychowywano **24** dzieci. Asystent opracował i realizował plany pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikami socjalnymi. Opracowany przez asystenta plan pracy z rodziną określa zakres działań mających na celu przewyższenie trudnych sytuacji życiowych, zawiera terminy realizacji zaplanowanych działań oraz przewidywane efekty. Ponadto asystent rodziny prowadzi karty pracy dokumentujące każde spotkanie asystenta z rodziną i opis działań przeprowadzonych z rodziną oraz sporządza comiesięczne sprawozdania.

W ramach wykonywanych obowiązków, asystent współpracował z takimi instytucjami jak:

- placówki oświatowe - wychowawcy, pedagodzy,
- poradnie lekarza rodzinnego,
- specjalistyczne poradnie lekarskie,
- poradnia rehabilitacyjna,
- policja,
- stowarzyszenia ,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Punkt Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- Pełnomocnik ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- Wodociągi Wierzchosławickie,
- Zakład energetyczny,
- Sąd Rejonowy w Tarnowie, Wydział III Rodzinny i Nieletnich,
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Tarnowie.

W ramach swoich obowiązków asystent rodziny brał udział w zespołach do spraw oceny sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej. Są to zespoły powoływane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, które monitorują i analizują sytuację rodzin pod kątem możliwości powrotu dzieci do biologicznej rodziny.

Praca asystenta rodziny odbywa się w miejscu zamieszkania rodzin objętych pomocą i poza nim, przy aktywnym współdziałaniu i współpracy pracownika socjalnego z rejonu rodziny objętej wsparciem asystenta.

Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej prawidłowe wychowywanie dzieci. Głównie zadanie to niedopuszczenie do

oddzielenia dziecka od rodziny biologicznej lub umożliwienie jak najszybszego powrotu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej do biologicznych rodziców.

Specyfika i dysfunkcja rodzin wymagających wsparcia przez asystenta rodziny to przede wszystkim:

- nieumiejętność prawidłowego wychowania i opieki nad dziećmi,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- brak nawyku pracy - długotrwałe bezrobocie,
- niedostateczne zainteresowanie potrzebami dziecka,
- nieumiejętne gospodarowanie budżetem domowym,
- nieumiejętność dbania o mieszkanie,
- zadłużenie wynikające z nieopłacania rachunków za media,
- brak nawyku sprzątania,
- konflikty w rodzinie, przemoc,
- uzależnienie od alkoholu, współuzależnienie,
- nieumiejętność dbania o zdrowie, higienę itp.

Praca asystenta rodziny jest procesem długofalowym, a prowadzone działania, aby odniosły zamierzony skutek muszą być cały czas utrwalane, dlatego tak jak w latach poprzednich również w roku 2020 asystent pomagał rodzinom w rozwiązywaniu codziennych spraw socjalno-bytowych. Asystent towarzyszył członkom rodziny w urzędach, ośrodkach zdrowia i innych instytucjach, modelując i trenując umiejętności społeczne służące realizacji różnych spraw bytowych. Udzielał informacji oraz poszerzał świadomość w zakresie przysługujących klientom praw. Działania te służyły głównie poprawie sytuacji życiowej rodzin, niwelowaniu destrukcyjnych zachowań członków rodziny.

Działania podjęte przez asystenta przy współpracy z pracownikami socjalnymi w rodzinach objętych asystenturą w 2020 r.:

- Podjęcie prac społecznie-użytecznych – 3 osoby,
- Zarejestrowanie w Powiatowym Urzędzie Pracy - 3 osoby,
- Złożenie wniosku o pomoc prawną oraz skierowanie do fundacji - 1 osoba,
- Podjęcie leczenia odwykowego od alkoholu/utrzymanie abstynencji - 2 osoby,
- Konsultacje/działania terapeutyczne dzieci - 6 dzieci,
- Zobowiązanie do spłacania zadłużenia za media - 2 osoby,
- Pozyskanie mebli, sprzętu domowego – 2 rodziny,
- Opłacanie posiłków w szkole, w przedszkolu - 15 dzieci,
- Konsultacje pediatryczne/leczenie - 24 dzieci,
- Działania interwencyjne w rodzinie - 1 rodzina,
- Skierowanie dzieci do Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci i Młodzieży - 3 dzieci,
- Pomoc w otrzymaniu rehabilitacji domowej – 2 rodziny,
- Pomoc w uzyskaniu refundacji z środków PFRON – 1 osoba

Specjalistyczne poradnictwo realizowano poprzez:

- Punkt Wsparcia i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie - w formie pomocy psychologicznej, prawnej i socjalnej,
- Gminny Punkt Konsultacyjny - zapewniał wsparcie psychologiczne,
- Placówki oświatowe gminy udzielały wsparcia w formie zajęć pedagogicznych i logopedycznych, wyrównawczych,
- W roku 2020 asystent rodziny oraz pracownicy socjalni zachęcali rodziców do udziału „**Grupie wsparcia dla rodziców**”. Celem zajęć było przede wszystkim budowanie i wzmacnianie relacji między rodzicami dzieci niepełnosprawnych mieszkających na terenie gminy. Spotkania przybliżały uczestnikom procesy zachodzące w ich rodzinach i w nich samych, pomagają nazywać własne emocje i dzielić się z nimi z innymi. Wymiana informacji i doświadczeń z innymi rodzicami umożliwiła uzyskanie porady, wsparcia i wzmocnienie poczucia własnej wartości. Tematyka zajęć dostosowywana była do potrzeb członków grupy.
- Usługi specjalistyczne świadczone w miejscu zamieszkania:

Pomoc w formie usług specjalistycznych w 2020 roku skierowana była do 1 rodziny - w tym do 3 dzieci. Usługi te realizowane były przez osoby, posiadające odpowiednie kwalifikacje i umiejętności do pracy z dziećmi autystycznymi. Dzięki stosowanej terapii integracji sensorycznej możliwe było usprawnianie zaburzonych funkcji rozwojowych dzieci, ćwiczenie odpowiednich reakcji na bodźce sensoryczne, poprawienie koordynacji ruchowej.

b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających:

W celu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej.

Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka. Z rodziną tą gmina zawiera umowę o zwrot kosztów związanych z udzielaniem pomocy. Rodzinę wspierającą ustanawia Wójt po uzyskaniu pozytywnej opinii kierownika ośrodka pomocy społecznej, wydanej na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego.

W 2020 r. na terenie naszej Gminy nie ustanowiono rodziny wspierającej.

c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci:

W celu wsparcia rodziny dziecko może zostać objęte opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego. Placówka wsparcia dziennego współpracuje z rodzicami lub opiekunami dziecka, a także z placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi. Pobyt dziecka w placówce wsparcia dziennego jest nieodpłatny i dobrowolny, chyba że do placówki skieruje sąd.

Placówka wsparcia dziennego może być prowadzona w formie:

- 1) opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych;
- 2) specjalistycznej;
- 3) pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę.

W Gminie Wierchosławice w ramach realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny funkcjonują placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży finansowane ze środków gminy. Placówka Wsparcia Dziennego dla Dzieci i Młodzieży w Wierchosławicach filia w Mikołajowicach czynna jest w poniedziałki, środy oraz piątki w godzinach od 13.00 do 17.00. W dni wolne od nauki szkolnej - wakacje, ferie i przerwy świąteczne placówka czynna jest w od 10.00 do 14.00 .

Działalność placówek wsparcia dziennego ma na celu wspomaganie wychowawczej roli rodziny w integralnym rozwoju dziecka, przeciwdziałanie demoralizacji dzieci i młodzieży pochodzących ze środowisk zaniedbanych wychowawczo, dotkniętych bądź zagrożonych alkoholizmem i przemocą, zapewnia dziecku pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, rozwój zainteresowań, organizację zabaw i gier sportowych oraz stałą pracę z rodziną dziecka. Z uwagi na ogłoszony stan zagrożenia epidemicznego, a następnie epidemii na terenie Rzeczypospolitej Polskiej placówka działała z przerwami.

Łącznie Placówki obejmują opieką ok. 60 dzieci.

4. Finansowanie

a) podnoszenia kwalifikacji przez asystenta rodziny

W roku 2020 GOPS pokrył koszty 1 szkolenia dla asystenta rodziny w wysokości 150,00 zł .

b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, przez rodziny wspierające

W roku 2020r. w gminie Wierchosławice nie uruchomiono tej formy wsparcia.

5. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo - terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym - zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina zobowiązana jest do współfinansowania pobytu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w wysokości odpowiednio:

1. 10% wydatków na opiekę i wychowywanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
2. 30% wydatków na opiekę i wychowywanie dziecka - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
3. 50% wydatków na opiekę i wychowywanie dziecka - w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2020 roku 3 dzieci z terenu gminy Wierzchosławice przebywało w Pogotowiu Opiekuńczym – Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej. W związku z powyższym gmina Wierzchosławice była zobowiązana pokrywać część kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzchosławicach współfinansował pobyt dzieci umieszczonych w placówkach, wydatkowana kwota na ten cel stanowiła w 2020 roku **32 552,17 zł**. Obecnie 1 dziecko nadal przebywa w tej placówce.

6. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo - finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzchosławicach sporządził i przekazał Wojewodzie Małopolskiemu sprawozdanie rzeczowo-finansowe za I półrocze 2020 roku w lipcu 2020 roku i za II półrocze 2020 roku złożone w styczniu 2021 roku.

7. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej zamieszkałych na terenie gminy

Pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wierzchosławicach wspólnie z asystentem rodziny na bieżąco monitorowali sytuację dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Polegało to przede wszystkim na wizytach w środowisku, wnioskowaniu o przyznanie asystenta rodziny, kierowaniu dzieci z tych rodzin do placówek wsparcia dziennego.

W tym zakresie współpracują także z pedagogami szkolnymi, pracownikami służb zdrowia, policją, kuratorami sądowymi i przedstawicielami innych instytucji, które mają kontakt z rodziną.

• Wypoczynek letni

W roku 2020 2 dzieci z terenu gminy Wierzchosławice z rodzin najuboższych skierowanych przez GOPS Wierzchosławice skorzystało z wyjazdu na kolonię letnią organizowaną przez Kuratorium Oświaty w Krakowie. Kolonia odbyła się w miejscowości Zakopane od 14 do 27 sierpnia 2020 roku.

• Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020

W roku 2020r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej kontynuował pomoc dla klientów w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014- 2020.

Celem Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 jest dotarcie z pomocą żywnościową dla grup osób najbardziej potrzebujących w całej Polsce.

W ramach programu 242 rodziny, w tym 572 osób najbardziej potrzebujących z terenu Gminy Wierzchosławice mogło skorzystać ze wsparcia w postaci żywności. Osoby, które otrzymały skierowanie z Ośrodka Pomocy Społecznej, skorzystały ze wsparcia w postaci żywności, która była dystrybuowana przy współpracy z Caritas Archidiecezji Krakowskiej w formie paczek żywnościowych. Każda z osób otrzymujących paczki żywnościowe, otrzymała produkty następującego typu:

groszek z marchewką, koncentrat pomidorowy, buraczki wiórki, powidła śliwkowe, sok jabłkowy, makaron jajeczny, makaron bezglutenowy, ryż biały, kasza gryczana, herbatniki maślane, mleko UHT, szynka drobiowa, pasztet wieprzowy, filet z makreli, cukier biały, olej rzepakowy, gołąbki w sosie

pomidorowym Pomoc żywnościowa, w postaci paczki żywnościowej była przekazywana do osób spełniających odpowiednie kryteria: tj. osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, spełniających kryteria, których dochód nie przekracza 200 % kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej. Kryteria w ramach Podprogramu wynoszą **1,402 zł dla osoby samotnie gospodarującej oraz 1,056 zł dla osoby w rodzinie.**

- **Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie:**

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzchosławicach w roku 2020 kontynuował realizację zadań wynikających z Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Wierzchosławice na lata 2016 – 2020, który został przyjęty uchwałą nr XVII/116/2016 Rady Gminy Wierzchosławice z dnia 29 lutego 2016r.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Wierzchosławice tworzy lokalną strategię w zakresie ograniczania rozmiaru przemocy w rodzinie, poprawy bezpieczeństwa rodzin oraz minimalizacji szkód spowodowanych stosowaniem przemocy.

Przy wdrażaniu Programu uczestniczyli przede wszystkim pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Wierzchosławicach, Komisariat Policji Tarnów-Zachód, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt Konsultacyjny, oświata, służba zdrowia, kuratorzy sądowi.

Obsługą administracyjną Zespołu Interdyscyplinarnego zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzchosławicach.

Realizacja zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w 2020 r. obejmowała następujące działania:

1. **Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej mieszkańców gminy Wierzchosławice na temat zjawiska przemocy w rodzinie i instytucjach udzielających specjalistycznej pomocy:**

- a) rozpowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych (ulotki, plakaty), w tym o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie - opracowanych przez pracowników Ośrodka;
- b) informowanie osób dotkniętych przemocą o instytucjach działających na terenie gminy Wierzchosławice i poza gminą - zajmujących się problematyką przemocy;
- c) zamieszczanie na stronie internetowej GOPS informacji na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w razie zmian - aktualizowanie zamieszczanych informacji;
- d) aktualizacja strony internetowej, na której są umieszczane bieżące informacje z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

2. **Zmniejszenie negatywnych skutków przemocy u osób, które jej doznają oraz zapewnienie kompleksowej pomocy:**

- a) funkcjonowanie Punktu Wsparcia i Pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, gdzie nieodpłatnie dyżury pełnią specjaliści:

- **Psycholog** - pierwszy i trzeci wtorek miesiąca w godz. 16⁰⁰ - 18⁰⁰

- **Prawnik** - ostatni wtorek miesiąca w godz. 16⁰⁰ – 18⁰⁰;

W ubiegłym roku w ramach dyżurów udzielono wsparcia psychologicznego i prawnego 16 osobom większość porad odbywała się w formie telefonicznej.

- b) stosowanie procedury Niebieskiej Karty, jako elementu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w środowisku lokalnym – w roku 2020 założono - **20 Niebieskich Kart**,

- c) funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego - skład zespołu liczy 20 członków, w tym:

✓ pracownicy socjalni - 5,

- ✓ kierownik GOPS – 1,
 - ✓ policjant - dzielnicowy – 1
 - ✓ kuratorzy - 2,
 - ✓ przedstawiciele oświaty (pedagodzy) - 6,
 - ✓ przedstawiciele służby zdrowia (pielęgniarka środowiskowa) - 4,
 - ✓ członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wierzchosławicach – 1
- W roku 2020 odbyły się: - 4 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego, w tym dwa spotkania odbyły się w formie zadalnej.- **46 posiedzeń grup roboczych**, których działania nakierowane były na konkretną rodzinę, przez cały rok 2020 – członkowie grup roboczych objęli wsparciem **25 rodzin**, w których zdiagnozowano zjawisko przemocy domowej. Liczba osób w rodzinie objętych procedurą Niebieskie Karty **42 osoby**

3. Zwiększenie dostępności i efektywności działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie adresowanych do różnych grup odbiorców:

- funkcjonowanie Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci i Młodzieży w Wierzchosławicach ,
- zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie - szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy dla grup zawodowych przedstawicieli służb i instytucji z obszaru przeciwdziałania przemocy. Zorganizowano szkolenie dla Zespołu Interdyscyplinarnego w wymiarze 4 godzin w formie zdalnej,
- integracja środowisk i działań na rzecz budowania lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w gminie Wierzchosławice.

Dnia 30 grudnia 2020r. Uchwałą Nr XXXI/210/2020 został przyjęty Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025. Zespół interdyscyplinarny w ramach swojej działalności i realizacji zadań programu współpracuje z różnymi instytucjami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Współpraca ta polega m.in. na wymianie informacji pomiędzy instytucjami, sporządzaniu diagnozy problemu przemocy w rodzinie w gminie Wierzchosławice, działaniach w ramach profilaktyki, udzielaniu pomocy psychologicznej i prawnej ofiarom przemocy domowej, wspólnym analizowaniu sytuacji rodzin i planowaniu pomocy, kierowaniu osób nadużywających alkoholu i sprawców przemocy do innych instytucji.

• Projekty społeczne:

1. Projekt społeczny „Wigilijne Podarunki”

Projekt dotyczył dostarczenia paczek świątecznych do miejsca zamieszkania osobom starszym, samotnym, niepełnosprawnym. Inicjatywa ta wynikała z braku możliwości zorganizowania tradycyjnego spotkania Wigilijnego dla osób starszych z powodu trwającej pandemii. W ramach projektu skorzystało **45 osób z terenu gminy Wierzchosławice**.

2. Projekt społeczny „Grupa wsparcia dla rodziców”

Projekt do rodziców dzieci niepełnosprawnych w celu zwiększenie świadomości na temat prawidłowych metod wychowawczych oraz zwiększenie umiejętności rodziców w budowaniu prawidłowych relacji i więzi z dziećmi – **uczestniczyło 10 rodziców w 4 spotkaniach – finansowanie z GKRPA**.

3. Projekt socjalny „Bezpieczny senior – zagrożenia dla osób starszych i samotnych – edycja IV”

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzchosławicach w 2020 roku podjął inicjatywę działania w środowisku lokalnym gminy w formie odwiedzin osób starszych, niepełnosprawnych zamieszkujących samotnie na terenie gminy Wierzchosławice. Realizacja projektu trwała w okresie zimowym.

Pracownicy socjalni oraz dzielnicowy podczas odwiedzin przeprowadzali rozmowę na temat bezpieczeństwa seniorów, przekazywane były również materiały informacyjne w formie ulotek zawierających informacje jak postępować, aby nie dopuścić do sytuacji zagrożenia oraz jak się zachować w przypadku wystąpienia zagrożenia. Przedsięwzięcie miało za zadanie zwiększenie poczucia bezpieczeństwa i dostarczenie osobom starszym, niepełnosprawnym zamieszkującym samotnie wiedzy na temat - jak uniknąć zagrożeń, nie dać się oszukać i bezpiecznie funkcjonować w swoim środowisku zamieszkania. przeprowadzone rozmowy na temat zachowania bezpieczeństwa podczas trwającej pandemii . **Pomocą objęto 35 seniorów samotnych.**

- **Środowiskowe Domy Samopomocy:**

Środowiskowe domy samopomocy, zwane inaczej ośrodkami wsparcia, służą budowaniu sieci oparcia społecznego i przygotowują do życia w społeczeństwie oraz funkcjonowania w środowisku. Są przeznaczone dla osób przewlekłe psychicznie chorych i niepełnosprawnych intelektualnie. To placówki okresowego dziennego lub całodobowego pobytu, w którym osoby z zaburzeniami psychicznymi mogą otrzymać częściową opiekę i pomoc w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych oraz posiłek. Osoby z terenu Gminy korzystają z pomocy w następujących ŚDS:

Środowiskowy Dom Samopomocy w Siedlcu – 8 osób

Środowiskowy Dom Samopomocy w Nowodworzu – 2 osoby

- **Praca socjalna:**

Jednym z głównych zadań gminy w zakresie pomocy społecznej jest wykonywanie pracy socjalnej. Jest to działalność ułatwiająca jednostkom, grupom, środowiskom adaptację w zmieniających się warunkach życia poprzez organizowanie dostępu do całego systemu usług umożliwiających w ostatecznym efekcie samodzielność życiową i godne uczestnictwo w życiu społecznym. Pracownik socjalny podejmuje szereg działań w ramach pracy socjalnej na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w środowisku.

Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny. W kontrakcie socjalnym opracowuje się ocenę sytuacji osoby lub rodziny oraz formułuje cele, które ma osiągnąć osoba lub rodzina dla przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej. Narzędzie to określa również uprawnienia i zobowiązania stron (pracownika socjalnego oraz osoby lub rodziny ubiegającej się o pomoc), w ramach wspólnie podejmowanych działań. Odmowa zawarcia lub niedotrzymanie postanowień kontraktu przez osobę lub rodzinę może stanowić podstawę do odmowy przyznania świadczenia, uchylenia decyzji o przyznaniu świadczenia lub wstrzymania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Celem rozwiązywania problemów rodziny lub osoby pracownik socjalny prowadzi wiele rozmów, podejmuje działania interwencyjne, wspiera klienta w rozwiązywaniu problemów, pomaga załatwiać sprawy skomplikowane, współpracuje z innymi instytucjami i organizacjami. Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych tutejszego Ośrodka obejmuje następujące obszary działalności:

- **Praca socjalna na rzecz zapewnienia/uzyskania niezbędnych środków materialnych:**

Pomoc w uzyskaniu świadczeń emerytalno – rentowych; świadczeń 500 +,

Pomoc w uzyskaniu świadczeń z tytułu alimentów i ich podwyższeniu;

Pomoc w uzyskaniu świadczeń z funduszu pracy;

Pomoc w pozyskaniu pozostałych świadczeń z tytułu zabezpieczenia społecznego;
Udzielenie pomocy materialnej z pomocy społecznej;
Pomoc materialna w oparciu o darowizny;
Pomoc w uzyskaniu pomocy materialnej od organizacji pozarządowych;
Pomoc w uzyskaniu ulg, umorzeń itp.;
Pomoc i edukacja w zakresie gospodarowania budżetem domowym;
Wspólne z klientem planowanie i monitorowanie wydatków.

- **Praca socjalna na rzecz zapewnienia godziwych warunków mieszkaniowych:**

Pomoc w wynajmie mieszkania;
Pomoc w załatwieniu formalności związanych z zameldowaniem;
Pomoc w spłacie lub umorzeniu zaległości;
Pomoc w uzyskaniu tytułu prawnego do zajmowanego lokalu;
Wspólne z klientem monitorowanie opłacania wydatków mieszkaniowych;
Pomoc w pozyskaniu miejsca w placówce noclegowej;
Pomoc w zakresie dostosowania mieszkania do potrzeb osoby niepełnosprawnej;
Pomoc w sprawach związanych z koniecznymi pracami remontowymi, oraz naprawą, zakupem, wymianą sprzętów gospodarstwa domowego.

- **Praca socjalna na rzecz rozwiązywania problemu bezrobocia:**

Pomoc w nabywaniu umiejętności poszukiwania pracy;
Pomoc w uzyskaniu możliwości udziału w programach i zajęciach aktywizujących dla bezrobotnych;
Pomoc w uzyskaniu dostępu do szkoleń przekwalifikujących lub doskonalących posiadane kwalifikacje;
Pomoc w uzyskaniu możliwości podjęcia pracy w formach subsydiowanych przez PUP (prace interwencyjne, roboty publiczne);
Pomoc w docieraniu do pracodawców;
Pomoc w uzyskaniu miejsca pracy na stanowisku przystosowanym dla osób niepełnosprawnych;
Wsparcie w sytuacji pozostawania bez pracy bezrobotnego i jego rodziny;
Kierowanie do wykonywania prac społecznie użytecznych na terenie Gminy – w 2020r.

Praca socjalna na rzecz poprawy stanu zdrowia:

Ułatwienie dostępu do świadczeń zdrowotnych;
Pomoc w realizacji recept, skierowań;
Pomoc w załatwieniu pobytu w szpitalu;
Pomoc w załatwieniu wizyt lekarskich w domu;
Wizyty z klientami w poradniach specjalistycznych;
Edukacja w zakresie profilaktyki i higieny zdrowotnej w rodzinie;
Pomoc w uzyskaniu sprzętu medycznego, ortopedycznego.

- **Praca socjalna na rzecz zapewnienia opieki osobom starszym i niepełnosprawnym:**

Działania na rzecz zapewnienia opieki osobie starszej lub niepełnosprawnej przez rodzinę;
Zapewnienie usług opiekuńczych w domu osoby starszej i niepełnosprawnej;
Zapewnienia osobie starszej i niepełnosprawnej w środowisku usług świadczonych przez pielęgniarki środowiskowe;
Pomoc w uzyskaniu możliwości pobytu w dziennych placówkach wsparcia dla osób niepełnosprawnych i starszych;
Działania interwencyjne w sytuacji osoby zaniedbanej, zagrożonej, potrzebującej pomocy;
Monitoring jakości świadczonych usług opiekuńczych;
Pomoc w zapewnieniu opieki całodobowej w domach pomocy społecznej, zakładach opiekuńczo-leczniczych.

- **Praca socjalna na rzecz uzyskania i wykorzystania uprawnień osób niepełnosprawnych:**

Pomoc w ustaleniu stopnia niezdolności do pracy lub stopnia niepełnosprawności;
Pomoc w uzyskaniu sprzętu medycznego, ortopedycznego, świadczeń materialnych PFRON;
Pomoc w uzyskaniu skierowania na turnusy rehabilitacyjne, sanatorium;

Pomoc w korzystaniu z ulg, uprawnień przysługujących osobie niepełnosprawnej;
Pomoc w uzyskaniu miejsca w środowiskowych domach samopomocy lub warsztatach terapii zajęciowej.

- **Praca socjalna na rzecz zapewnienia właściwego rozwoju psychospołecznego dzieci i młodzieży:**

Prowadzenie poradnictwa i edukacja w obszarze opiekowania się i wychowywania dzieci;
Pomoc w docieraniu rodziców z dziećmi do instytucji w celu diagnozy rozwoju i rehabilitacji;
Pomoc w korzystaniu ze świetlic, placówek wsparcia dziennego;
Edukacja i poradnictwo w zakresie profilaktyki i higieny zdrowotnej dzieci i młodzieży;
Współpraca ze szkołą w zakresie realizacji obowiązku szkolnego;
Pomoc w uzyskaniu podręczników szkolnych;
Pomoc w uzyskaniu nauczania indywidualnego;
Pomoc w zorganizowaniu wypoczynku dla dzieci (kolonie, zielone szkoły);
Pomoc w uzyskaniu miejsca w przedszkolu;
Działania interwencyjne w sytuacji stwierdzenia naruszenia praw dziecka;
Wystąpienie do sądu o wydanie zarządzeń opiekuńczo-wychowawczych;
Współpraca z kuratorem nad poprawą funkcjonowania rodziny;
Zapewnienie opieki całodobowej w sytuacjach interwencyjnych;
Pomoc w znalezieniu rodziny zastępczej.

- **Praca socjalna na rzecz poprawy funkcjonowania rodziny:**

Pomoc w rozwiązywaniu konfliktów w rodzinie;
Wsparcie w rozwiązywaniu problemu przemocy, w szczególności prowadzenie procedury „Niebieskiej Karty” oraz udzielanie informacji o kompetencjach policji, prokuratury, sądu i pomoc w nawiązaniu kontaktu z w/w instytucjami;
Pomoc w docieraniu do grup wsparcia i ośrodków interwencji kryzysowej;
Pomoc w docieraniu do rodzinnego poradnictwa specjalistycznego, w tym psychologicznego, prawnego;
Edukacja i poradnictwo w zakresie doskonalenia umiejętności społecznych.

- **Praca socjalna na rzecz poprawy funkcjonowania osób zaburzonych psychicznie:**

Doprowadzenie do konsultacji psychologicznej i/lub psychiatrycznej;
Doprowadzenie do podjęcia leczenia i monitorowanie procesu leczenia;
Pomoc w umieszczeniu osoby w szpitalu psychiatrycznym – za jej zgodą;
Podjęcie działań interwencyjnych w celu umieszczenia osoby w szpitalu psychiatrycznym bez jej zgody, w trybie nagłym;
Podjęcie działań w celu uzyskania postanowienia sądu o umieszczeniu w szpitalu psychiatrycznym lub domu pomocy społecznej – bez zgody osoby, pomoc w wykonaniu w/w postanowienia;
Podjęcie działań w celu częściowego bądź całkowitego ubezwłasnowolnienia, ustanowienia opiekuna prawnego;
Pomoc w uzyskaniu usług specjalistycznych;
Pomoc w uzyskaniu miejsca w środowiskowym domu samopomocy lub innym ośrodku wsparcia.

- **Praca socjalna na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin z problemem alkoholowym:**

Kierowanie na zajęcia profilaktyczne – edukacyjne osób z grupy ryzyka;
Motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia;
Pomoc w podjęciu leczenia i monitorowanie procesu leczenia;
Kierowanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o objęcie działaniami osób uzależnionych;
Pomoc w docieraniu do grup wsparcia i uzyskaniu pomocy psychologicznej przez osoby uzależnione i współuzależnione;
Monitorowanie utrzymywania abstynencji.
Współpraca z grupą AA „Nadzieja” w Wierzchosławicach

- **Inne:**

Pomoc w wyrobieniu dokumentu tożsamości;
Załatwienie pogrzebu;
Pomoc w uzyskaniu porady prawnej lub psychologicznej;
Edukacja w prowadzeniu gospodarstwa domowego;
Pomoc w załatwianiu spraw urzędowych;
Poradnictwo.

II. Świadczenia rodzinne:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzchosławicach na mocy upoważnienia Wójta Gminy Wierzchosławice realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 28 listopada 2003r o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2020r., poz.111 z późn.zm.), która określa warunki nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń.

Świadczeniami rodzinnymi są:

- zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- świadczenia opiekuńcze:
 - zasiłek pielęgnacyjny,
 - specjalny zasiłek opiekuńczy oraz
 - świadczenie pielęgnacyjne,
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,
- świadczenie rodzicielskie.

Kwoty zasiłku rodzinnego wynoszą:

- **95 zł** na dziecko do ukończenia 5 roku życia,
- **124 zł** na dziecko powyżej 5 roku życia, do ukończenia 18 roku życia,
- **135 zł** na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia, do ukończenia 24 roku życia.

W roku **2020** wydatki na świadczenia rodzinne wyniosły: **2 569 020,19** w tym:

- zasiłki rodzinne z dodatkami – **785 104,75**
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka – **67 000 zł**
- świadczenia opiekuńcze – **1 518 776,64**
- świadczenie rodzicielskie – **198 138,80**

Wydatki na świadczenia rodzinne w 2020 roku:

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń /zł/
1.	Zasiłki rodzinne ogółem, w tym pobierane na:	4557	512950,93
1.1	dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia	1158	106 010,94
1.2	dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia	3119	370 555,03
1.3	dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia	280	36 384,96
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	2351	272 153,82

2.1	urodzenia dziecka	23	21370,95
2.2	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	131	50 901,92
2.3	samotnego wychowywania dziecka	128	23 961,27
2.4	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	332	34 804,80
2.5	rozpoczęcia roku szkolnego	270	25 278,20
2.6	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	664	43 992,02
2.7	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	803	71 844,66
ZASIŁKI RODZINNE Z DODATKAMI (wiersz 1+2)			785 104,75
3.	<u>Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia</u>	67	67 000
4.	<u>Świadczenia opiekuńcze, w tym:</u>	2812	1 518 776,64
4.1	zasiłki pielęgnacyjne	2 178	468 732,64
4.2	świadczenie pielęgnacyjne	561	1 004 884,00
4.3	specjalny zasiłek opiekuńczy	73	45 160,00
	<u>Świadczenia rodzinne (wiersz 1+2+3+4)</u>		2 370 881,39
6.	<u>świadczenie rodzicielskie</u>	226	198 138,80
Ogółem			<u>2 569 020,19</u>

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka.

Przyznanie świadczeń rodzinnych następuje na wniosek osoby zainteresowanej poprzez wydanie decyzji administracyjnej.

Wydatki na składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia opiekuńcze w 2020 roku:

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń /zł/
I	<u>Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe</u>		<u>151614,00</u>
1.	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osoby otrzymujące <u>świadczenie pielęgnacyjne</u>	279	139527,00
2.	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osoby otrzymujące <u>specjalny zasiłek opiekuńczy</u>	71	12087,00
II	<u>Składki na ubezpieczenie zdrowotne</u>		<u>22635,63</u>
3.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby otrzymujące <u>świadczenie pielęgnacyjne</u>	119	19399,23
4.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby otrzymujące <u>specjalny zasiłek opiekuńczy</u>	58	3236,40
Ogółem (wiersz I + II)		527	174 249,63

Ponadto poza wypłatą powyższych świadczeń Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierchosławicach działając zgodnie z ustawą z dnia 4 kwietnia 2015r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekuna (Dz. U. z 2020r., poz. 1297), w roku 2020 nadal realizował wypłatę **zasiłków dla opiekunów** osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013r., w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego

Ustalając prawo do zasiłku dla opiekuna wymagane jest przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego, na zasadach określonych w przepisach o pomocy społecznej, w celu potwierdzenia faktu sprawowania opieki przez osobę ubiegającą się o zasiłek dla opiekuna. Wywiad przeprowadza się w miejscu sprawowania opieki nad osobą niepełnosprawną. Aktualizację wywiadu przeprowadza się co 6 miesięcy, jeżeli do końca okresu, na który zostało ustalone prawo do zasiłku dla opiekuna, pozostało więcej niż 3 miesiące, oraz w każdej sytuacji, gdy zaistnieją wątpliwości co do faktu sprawowania opieki przez osobę pobierającą zasiłek dla opiekuna.

Zasiłki dla opiekunów, koszty ich obsługi, składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne, opłacane za osoby otrzymujące zasiłek dla opiekuna, są finansowane ze środków z budżetu państwa na realizację świadczeń rodzinnych.

Wydatki na wypłatę zasiłków dla opiekuna w 2020 roku:

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń /zł/
I	Zasiłek dla opiekuna (1+2+3)		42110,32
1.	Zasiłek dla opiekuna – wypłata świadczeń	63	38800,00
2.	Opłacane składki na <u>ubezpieczenie emerytalne i rentowe</u> za osoby otrzymujące zasiłek dla opiekuna	12	2047,00
3.	Koszty obsługi		1263,32
II	opłacane składki na <u>ubezpieczenie zdrowotne</u> za osoby otrzymujące zasiłek dla opiekuna	24	1339,20

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierchosławicach – Świadczenia Rodzinne realizuje ustawę z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U z 2020 roku, poz. 1329) która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2017r., Wprowadziła ona m.in. do realizacji nowego zadania tj. ustalenia prawa do jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Z tytułu urodzenia się żywego dziecka, przyznaje się, na to dziecko, jednorazowe świadczenie w wysokości **4 000 zł**, które przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. Prawo do jednorazowego świadczenia ustala się na wniosek. Wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Wniosek złożony po terminie pozostawia się bez rozpoznania. Jednorazowe świadczenie przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu.

Systemy teleinformatyczne stosowane w urzędach administracji publicznej realizujących zadania w zakresie jednorazowego świadczenia stanowią integralne części systemów teleinformatycznych stosowanych do realizacji świadczeń rodzinnych określonych w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Do finansowania jednorazowego świadczenia mają zastosowanie przepisy o finansach publicznych. Jednorazowe świadczenie i koszty jego obsługi są finansowane w formie dotacji celowej z budżetu państwa. Koszty obsługi, o których mowa w ust. 10, w przypadku organu właściwego w rozumieniu ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, wynoszą 3% otrzymanej dotacji na jednorazowe świadczenie.

Wydatki na wypłatę jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu w 2020 roku:

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń /zł/
1.	Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu	2	8000,00
2.	Koszty obsługi		247,42
	Ogółem kwota:		8247,42

- **Rozliczenia wykonania zadań określonych w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”**

Ogólny koszt: **8247,42 zł** obejmuje wypłatę świadczeń z zakresu: „Za życiem”

- **Zadania określone w ustawie o świadczeniach rodzinnych –**

Ogólny koszt: **2 799 187, 47 zł** obejmuje kwoty z zakresu:

- wypłaty świadczeń rodzinnych – **2 569 020,19 zł**
- opłacenia składek społecznych od świadczenia pielęgnacyjnego – **139 527,00 zł**
- oraz opłacania składek społecznych od specjalnego zasiłku dla opiekuna – **12 087,00 zł**

- kosztu obsługi od świadczenia rodzicielskiego – **540,00 zł**
- kosztu obsługi świadczeń rodzinnych (z wyłączeniem kosztów obsługi od świadczenia rodzicielskiego) – **78013,28 zł**
- **Zadania określone w ustawie o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekuna –**

Ogólny koszt: **42110,32 zł** obejmuje wypłatę świadczeń z zakresu: zasiłków dla opiekuna.

- wypłaty zasiłku dla opiekuna – **38800,00 zł**
- opłacenia składek społecznych – **2047,00 zł**
- koszty obsługi od w/w zasiłku. – **1263,32 zł**

- **Fundusz alimentacyjny:**

Obok realizacji zadań z zakresu świadczeń rodzinnych Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzchosławicach realizuje również wypłatę **świadczeń z funduszu alimentacyjnego**. Należy pamiętać, iż dostarczanie środków utrzymania osobom, które nie są w stanie samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, a w szczególności dzieciom, jest w pierwszej kolejności obowiązkiem członków ich rodziny, wskazanych w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym. Jednakże do obowiązków państwa należy wspieranie osób w trudnej sytuacji materialnej, które nie są w stanie samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb i nie otrzymują należnego im wsparcia od osób zobowiązanych do alimentacji. W związku z powyższym osobom mającym zasądzone alimenty, których egzekucja jest całkowicie bezskuteczna, wypłacane jest świadczenie z funduszu alimentacyjnego.

Świadczenie z funduszu alimentacyjnego wypłacane przez gminę na mocy ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2020, poz. 808 ze zm.) przysługuje:

- osobie do ukończenia 18 roku życia lub gdy się uczy w szkole lub w szkole wyższej do 25 roku życia,
- powyżej 25 roku życia bezterminowo, gdy posiada orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- osobie, na którą zostały zasądzone alimenty, jeżeli postępowanie egzekucyjne prowadzone wobec dłużnika w ciągu ostatnich dwóch miesięcy poprzedzających złożenie wniosku okazało się bezskuteczne,
- dziecku wychowywanemu w pełnej rodzinie, przez samotnych rodziców, przez rodzica w drugim związku małżeńskim, przez rodzica będącego w związku konkubenckim.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty **900,00 zł**. W przypadku gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie przekracza kwotę 900,00 zł, o kwotę nie wyższą niż kwota świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej w okresie świadczeniowym, na który jest ustalane prawo do tego świadczenia, świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje w wysokości różnicy między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie. W przypadku gdy wysokość świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej, ustalona zgodnie z przekroczeniem kryterium dochodowego, jest niższa niż 100,00 zł, świadczenie to nie przysługuje.

Wydatki poniesione w 2020 roku na wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego:

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń /zł/
1.	Świadczenie z funduszu alimentacyjnego	370	154 063,50 zł

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka.

- **Świadczenia wychowawcze - informacja o realizacji programu „Rodzina 500 plus” w gminie Wierzchosławice w 2020 roku:**

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzchosławicach, działając na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2407 z późn. zm.), zgodnie z Zarządzeniem nr 17/2016 Wójta Gminy Wierzchosławice z dnia 02 marca 2016 roku, realizuje program „Rodzina 500 plus”, to jest prowadzi postępowanie z zakresu przyznawania i wypłacania świadczenia wychowawczego.

Ogólne informacje i zasady przyznawania świadczenia wychowawczego:

Świadczenie wychowawcze przysługuje obywatelom polskim oraz niektórym grupom cudzoziemców.

Prawo do świadczenia wychowawczego przysługuje wyżej wymienionym osobom (obywatelom polskim i cudzoziemcom), jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres, w którym mają otrzymywać świadczenie wychowawcze, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych.

Świadczenie wychowawcze przysługuje:

- 1) matce albo ojcu, jeżeli dziecko wspólnie zamieszkuje i pozostaje na utrzymaniu matki albo ojca, z zastrzeżeniem art. 5 ust. 2a ustawy w sprawie opieki naprzemiennej,
- 2) opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dziecko wspólnie zamieszkuje i pozostaje na utrzymaniu opiekuna faktycznego,
- 3) opiekunowi prawnemu dziecka,
- 4) dyrektorowi domu pomocy społecznej.

Świadczenie wychowawcze przysługuje osobom, o których mowa powyżej, w wysokości **500,00 zł** miesięcznie na dziecko. W przypadku urodzenia dziecka albo ukończenia przez dziecko 18. roku życia kwotę świadczenia wychowawczego przysługującą za niepełny miesiąc ustala się, dzieląc kwotę tego świadczenia przez liczbę wszystkich dni kalendarzowych w tym miesiącu, a otrzymaną kwotę mnoży się przez liczbę dni kalendarzowych, za które to świadczenie przysługuje. Kwotę świadczenia wychowawczego przysługującą za niepełny miesiąc zaokrągla się do 10 groszy w górę.

W przypadku gdy dziecko, zgodnie z orzeczeniem sądu, jest pod opieką naprzemienną obydwójga rodziców rozwiedzionych, żyjących w separacji lub żyjących w rozłączeniu sprawowaną w porównywalnych i powtarzających się okresach, kwotę świadczenia wychowawczego ustala się każdemu z rodziców w wysokości połowy kwoty przysługującego za dany miesiąc świadczenia wychowawczego.

W przypadku dziecka umieszczonego w domu pomocy społecznej świadczenie wychowawcze przysługuje dyrektorowi domu pomocy społecznej, chyba że inne osoby (rodzic, opiekun prawny, opiekun faktyczny) uczestniczą w opiece nad dzieckiem i spełniają warunki uprawniające do otrzymania świadczenia wychowawczego.

Ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz jego wypłata następują odpowiednio na wniosek matki, ojca, opiekuna faktycznego dziecka, opiekuna prawnego dziecka albo dyrektora domu pomocy społecznej. Wniosek składa się w urzędzie gminy lub miasta właściwym ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie wychowawcze, a w przypadku, gdy o świadczenie wychowawcze ubiega się dyrektor domu pomocy społecznej – właściwym ze względu na miejsce położenia tego domu pomocy społecznej.

Prawo do świadczenia wychowawczego ustalane jest okresowo. Bieżący okres świadczeniowy rozpoczął się **1 lipca 2019 r.** i trwa do **31 maja 2021 r.**

Od dnia 1 lutego 2021 roku możliwe jest składanie drogą elektroniczną wniosków w sprawie ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego, na kolejny okres świadczeniowy 2021/2022, trwający od 1 czerwca 2021r. do 31 maja 2022 r.

Jak podaje Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej **banki, za pośrednictwem których można złożyć wniosek o świadczenie 500 plus to:**

Alior Bank SA, Bank BGŻ BNP Paribas, Credit Agricole Bank Polska SA, Euro Bank SA, Getin Noble Bank SA, Bank Handlowy w Warszawie SA, ING Bank Śląski SA, Inteligo, mBank SA, Bank Millennium SA, Nest Bank S.A, Bank Ochrony Środowiska SA, Bank Pekao SA, Bank Pocztowy SA, PKO Bank Polski SA, Raiffeisen Bank Polska SA, Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. oraz wybrane zrzeszone Banki Spółdzielcze, Bank BPS S.A., SGB-Bank SA, Santander Bank Polska.

Terminy wypłat świadczenia wychowawczego w zależności od miesiąca złożenia wniosku na nowy okres przedstawiają się następująco:

Złożenie wniosku z wymaganymi dokumentami	Ustalenie prawa do świadczenia i wypłata
do 30 kwietnia 2021 r.	do 30 czerwca 2021 r.
od 1 maja do 31 maja 2021 r.	do 31 lipca 2021 r.
od 1 czerwca do 30 czerwca 2021 r.	do 31 sierpnia 2021 r.
od 1 lipca do 31 lipca 2021 r.	do 30 września 2021 r.
od 1 sierpnia do 31 sierpnia 2021 r.	do 31 października 2021 r.

Wnioski składane w sposób tradycyjny (**w formie papierowej**), będą przyjmowane **od dnia 1 kwietnia 2021r.**, w siedzibie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wierzchosławicach – budynek Urzędu Gminy Wierzchosławice.

Świadczenie wychowawcze nie przysługuje, jeżeli:

- 1) dziecko pozostaje w związku małżeńskim,
- 2) dziecko zostało umieszczone w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w pieczy zastępczej,

3) pełnoletnie dziecko ma ustalone prawo do świadczenia wychowawczego na własne dziecko,
4) członkowi rodziny przysługuje za granicą na dziecko świadczenie o podobnym charakterze do świadczenia wychowawczego, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

W przypadku gdy rodzina marnotrawi wypłacane jej świadczenie wychowawcze lub wydatkuje je niezgodnie z celem, organ właściwy może przekazać należne świadczenie wychowawcze w całości lub w części w formie rzeczowej lub w formie opłacania usług.

Przyznanie przez organ właściwy lub wojewodę świadczenia wychowawczego nie wymaga wydania decyzji. Odmowa przyznania świadczenia wychowawczego, uchylenie lub zmiana prawa do świadczenia wychowawczego oraz rozstrzygnięcie w sprawie nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego wymagają wydania decyzji.

Organ właściwy lub wojewoda przesyła wnioskodawcy informację o przyznaniu świadczenia wychowawczego na wskazany przez niego adres poczty elektronicznej – o ile wnioskodawca wskazał adres poczty elektronicznej we wniosku. W przypadku gdy wnioskodawca nie wskazał adresu poczty elektronicznej, organ właściwy lub wojewoda, odbierając wniosek od wnioskodawcy, informuje go o możliwości odebrania od tego organu informacji o przyznaniu świadczenia wychowawczego. Nieodebranie informacji o przyznaniu świadczenia wychowawczego nie wstrzymuje wypłaty tego świadczenia.

Prawo do świadczenia wychowawczego ustala się, począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek z prawidłowo wypełnionymi dokumentami, do końca danego okresu świadczeniowego, nie wcześniej niż od dnia odpowiednio urodzenia się dziecka, objęcia dziecka opieką, przysposobienia dziecka lub umieszczenia dziecka w domu pomocy społecznej.

Jeżeli w okresie 3 miesięcy, licząc od dnia urodzenia się dziecka, objęcia dziecka opieką lub przysposobienia dziecka, zostanie złożony wniosek o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, prawo to ustala się od miesiąca odpowiednio urodzenia się dziecka, objęcia dziecka opieką lub przysposobienia dziecka do końca danego okresu świadczeniowego. W przypadku złożenia wniosku po tym terminie, prawo do świadczenia wychowawczego ustala się, począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek z prawidłowo wypełnionymi dokumentami.

W przypadku wystąpienia zmian mających wpływ na prawo do świadczenia wychowawczego osoby otrzymujące świadczenie wychowawcze są obowiązane do niezwłocznego powiadomienia o tym organu właściwego wypłacającego to świadczenie, gdyż niepoinformowanie o zmianach może skutkować powstaniem nienależnie pobranego świadczenia, a w konsekwencji – koniecznością jego zwrotu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie.

Finansowanie zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci w 2020 roku:

Organ właściwy realizuje zadania z zakresu świadczenia wychowawczego jako zadanie z zakresu administracji rządowej. Świadczenie wychowawcze i koszty jego obsługi są finansowane w formie dotacji celowej z budżetu państwa.

W 2020r. koszty obsługi w przypadku organu właściwego wynosiły 0,85 % otrzymanej dotacji.

**Wydatki poniesione przez gminę Wierzchosławice
na realizację zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci
w 2020 roku:**

L.p.	Wyszczególnienie	Wartość (w zł)
1.	Plan dotacji na realizację w 2020 roku ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci	10 989 341,19
2.	Otrzymana dotacja z budżetu państwa	10 989 341,19
3.	Wykorzystana dotacja, z tego poniesione wydatki:	10 989 341,19
3.1.	- na wypłatę świadczeń wychowawczych	10 895 932,02
3.2.	- na koszty obsługi	93 409,17
4.	Niewykorzystana dotacja zwrócona do budżetu państwa	-
5.	Poniesione wydatki na obsługę świadczeń wychowawczych z innych źródeł niż dotacja celowa z budżetu państwa (środki gminne)	2 778,41

Źródło: Księgowość GOPS w Wierzchosławicach, sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego za 2020 rok.

**Dane statystyczne dotyczące realizacji ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci
w gminie Wierzchosławice w 2020 roku:**

L.p.	Wyszczególnienie	Dane liczbowe
1.	Liczba złożonych wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego	129
2.	Liczba rodzin pobierających świadczenia wychowawcze	1 651
3.	Liczba wypłaconych świadczeń na podstawie wydanych informacji przez Wójta Gminy Wierzchosławice	22 135
4.	Liczba świadczeń przekazywanych w formie rzeczowej lub opłacania usług	0

L.p.	Wyszczególnienie	Dane liczbowe
5.	Liczba informacji wydanych przez organ właściwy o przyznaniu świadczenia wychowawczego	103
6.	Liczba decyzji wydanych przez organ właściwy w sprawach dotyczących świadczenia wychowawczego: uchylające prawo lub odmawiające prawa do świadczenia wychowawczego, stwierdzające nienależnie pobrane świadczenie, umarzające postępowanie	24

Źródło: Dane statystyczne GOPS w Wierchosławicach, sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego za 2020 rok.

Koordinacja systemów zabezpieczenia społecznego:

Od 1 stycznia 2018 r. całość zadań z zakresu świadczenia wychowawczego w sprawach, w których zastosowanie mają unijne przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego jest prowadzona przez właściwych wojewodów.

Mechanizm ten określa zasady wypłaty świadczeń dla rodzin, których członkowie przebywają za granicą w związku z pracą zarobkową i zapobiega jednoczesnemu pobieraniu pełnej kwoty świadczeń o charakterze rodzinnym na te same dzieci w dwóch państwach w tym samym okresie.

W przypadku gdy wnioskodawca lub członek jego rodziny przebywa poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w państwie, w którym mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, organ właściwy przekazuje wniosek wraz z dokumentami wojewodzie (art. 16 ust. 1 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci).

W przypadku przebywania przez wnioskodawcę lub członka jego rodziny w dniu przyznania świadczenia wychowawczego lub po tym dniu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w państwie, o którym mowa powyżej, organ właściwy występuje do wojewody o ustalenie, czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. (art. 16 ust. 2 w/w ustawy).

Świadczenie wychowawcze („500+”) wchodzi w zakres klasycznej definicji świadczeń rodzinnych, koordynowanych w ramach Unii Europejskiej, EOG lub Szwajcarii.

W związku z powyższym, jeśli osoba składająca wniosek lub członek rodziny przebywa poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej - w państwie Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego, a wyjazd/pobyt ten nie ma charakteru turystycznego, leczniczego lub nie jest związany z podjęciem przez dziecko kształcenia poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, to gmina była zobowiązana do przekazania przedmiotowego wniosku wraz z dokumentami Wojewodzie, w celu jego rozpatrzenia i ustalenia, czy nie mają zastosowania unijne przepisy o koordynacji systemu zabezpieczeń społecznych. Ma to na celu zapobieganie niedopuszczalnej w przepisach unijnych sytuacji pobierania przez tą samą osobę podobnych świadczeń w dwóch państwach UE/EOG jednocześnie.

**Dane statystyczne z 2020 roku w związku z koordynacją systemów
zabezpieczenia społecznego:**

L.p.	Wyszczególnienie	Dane liczbowe
1.	Liczba świadczeń wychowawczych wypłaconych w ramach koordynacji na podstawie decyzji/informacji Wojewody Małopolskiego	2 646
2.	Kwota świadczeń wypłaconych w ramach koordynacji (w zł)	1 197 158,00

Źródło: Dane statystyczne GOPS w Wierchosławicach, sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego za 2020 rok.

• Świadczenie Dobry start- informacja o realizacji programu w gminie Wierchosławice w 2020 roku:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierchosławicach, działając na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”(t. j. Dz. U. z 2018r., poz. 1061) oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 lipca 2019r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry Start” (Dz. U. z 2019r., poz. 1343), prowadzi postępowania z zakresu przyznawania i wypłacania świadczenia dobry start.

Program „Dobry Start” to 300,00 złotych jednorazowego wsparcia dla wszystkich uczniów rozpoczynających rok szkolny w tym także na dziecko uczące się w szkole dla dorosłych lub w szkole policealnej, bez względu na dochód. Program obejmuje dzieci wychowujące się zarówno w rodzinach, jak i te przebywające w pieczy zastępczej.

Świadczenie dobry start przysługuje raz w roku na rozpoczynający rok szkolny dzieci do ukończenia przez nie 20. roku życia. Dzieci niepełnosprawne uczące się w szkole otrzymują je do ukończenia przez nie 24. roku życia.

Świadczenie przyznawane jest na wniosek rodzica, opiekuna prawnego lub opiekuna faktycznego dziecka, a w przypadku dzieci przebywających w pieczy zastępczej – rodzica zastępczego, osoby prowadzącej rodzinny dom dziecka lub dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej.

Wnioski o świadczenie przyjmowane i realizowane są przez te same instytucje , które realizują obecnie świadczenie wychowawcze w ramach programu „Rodzina 500+”. Na terenie gminy Wierchosławice program realizowany był przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej – Dział Świadczeń Wychowawczych. Wniosek można było składać od 1 lipca 2020 roku w formie

elektronicznej, a od 1 sierpnia 2020 roku także drogą tradycyjną (papierową), najpóźniej do 30 listopada.

Na podstawie par. 10 ust. 5-7 w związku z par. 5 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” podaję n/w statystykę w związku z rozpoczęciem roku szkolnego 2020/2021 przez dziecko/dzieci reprezentowane przez przedstawiciela ustawowego zamieszkałego na terytorium gminy Wierchosławice:

**Dane statystyczne dotyczące realizacji Rozporządzenia Rady Ministrów
w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu Dobry Start
w gminie Wierchosławice w 2020 roku:**

L.p.	Wyszczególnienie	Dane liczbowe
1.	Liczba złożonych wniosków o ustalenie prawa do świadczenia dobry start, w tym:	882
1.1.	- o przyznanie świadczenia	882
2.	Liczba dzieci na które wypłacono świadczenie dobry start , w tym:	1 256
3.	Liczba wypłaconych świadczeń dobry start	1 259
4.	- w związku ze sprawowaniem opieki naprzemiennej nad dzieckiem	2

Źródło: Dane statystyczne GOPS w Wierchosławicach, sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonania zadań z zakresu świadczenie dobry start za 2020 rok.

**Wydatki poniesione przez gminę Wierchosławice na realizację zadań wynikających
z Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji
rządowego programu Dobry Start w 2020 roku:**

L.p.	Wyszczególnienie	Wartość (w zł)
1.	Plan dotacji na realizację w 2020 roku rządowego programu Dobry Start	390 000,00

L.p.	Wyszczególnienie	Wartość (w zł)
2.	Otrzymana w 2020 roku dotacja z budżetu państwa	390 000,00
3.	Wykorzystana dotacja, z tego poniesione wydatki:	390 000,00
3.1.	- na wypłatę świadczeń	377 400,00
3.2.	- na koszty obsługi	12 600,00
4.	Niewykorzystana dotacja zwrócona do budżetu państwa	-

Źródło: Księgowość GOPS w Wierchosławicach, sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonania zadań z zakresu świadczenie dobry start za 2020 rok.

• **Karta Dużej Rodziny**

Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Posiadacze KDR mają możliwość tańszego korzystania z oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej czy rekreacyjnej. KDR wspiera budżety rodzin wielodzietnych oraz ułatwia dostęp do dóbr i usług.

Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci.

Przez rodzica rozumie się także rodzica zastępczego lub osobę prowadzącą rodzinny dom dziecka.

Prawo do Karty Dużej Rodziny przysługuje także dzieciom:

- w wieku do 18. roku życia,
- w wieku do 25. roku życia – w przypadku dzieci uczących się w szkole lub szkole wyższej,
- bez ograniczeń wiekowych w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności,

tylko w przypadku, gdy w chwili składania wniosku w rodzinie jest co najmniej troje dzieci spełniających powyższe warunki.

Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny nie przysługuje rodzicowi, którego sąd pozbawił władzy rodzicielskiej lub któremu sąd ograniczył władzę rodzicielską przez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej, chyba że sąd nie pozbawił go władzy rodzicielskiej lub jej nie ograniczył przez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej w stosunku do co najmniej trojga dzieci, prawo to nie przysługuje również rodzicowi zastępczemu lub prowadzącemu rodzinny dom dziecka, w przypadku gdy sąd orzekło odebraniu im dzieci z uwagi na niewłaściwe sprawowanie pieczy zastępczej.

Karta jest przyznawana niezależnie od dochodu w rodzinie . W przypadku:

- rodziców – na całe ich życie,
- dzieci – do ukończenia 18 lat,
- dzieci, które dalej uczą się w szkole lub studiują – do ukończenia nauki, maksymalnie do ukończenia 25 lat,

- dzieci niepełnosprawne – na czas obowiązywania orzeczenia o niepełnosprawności.

W 2020r. złożono **77** wniosków o przyznanie KDR. Łącznie wydano **142** kart dużej rodziny. Szczegóły i sposób przyznawania oraz funkcjonowania Karty Dużej Rodziny, określone są w ustawie z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (.Dz. U. z 2020 r. poz. 1348).

• Program „Czyste Powietrze” :

W dniu 25 sierpnia 2020 r. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej podpisał ustawę z dnia 14 sierpnia 2020 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw, która wchodzi w życie z dniem 1 października 2020 r.

Ww. ustawa wprowadza w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r., poz. 1219 i 1378, zwanej dalej „POŚ”) nowe regulacje w art. 411 ust. 10g – 10s w zakresie obowiązku wydawania przez wójtów, burmistrzów, prezydentów miast zaświadczeń dla osób fizycznych, które zamierzają składać wnioski o przyznanie dofinansowania z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (zwanego dalej „NFOŚiGW”) lub z wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (zwanymi dalej „WFOŚiGW”), w tym w ramach Części 2 Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” (zwanego dalej: programem). Złożenie wniosku o dofinansowanie w ramach Części 2 programu będzie uwarunkowane posiadaniem takiego zaświadczenia. Zaświadczenia wydawane mają być w celu potwierdzenia przeciętnego miesięcznego dochodu na jednego członka gospodarstwa domowego osoby ubiegającej się o dofinansowanie.

Procedurę wydawania zaświadczenia regulują znowelizowane przepisy POŚ, a także poprzez odesłanie, przepisy ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111, zwanej dalej „UoŚR”). Do postępowania w sprawie wydania zaświadczenia:

1. stosuje się przepisy art. 23 ust. 2a i ust. 4 pkt 1, 2 i pkt 3 lit. f UoŚR;
2. przepisy art. 23 ust. 7, art. 23b ust. 1 pkt 1, 1a i 3, ust. 4 i 5, art. 24a ust. 1 i 2, art. 25 ust. 3 i art. 29 UoŚR stosuje się odpowiednio.

Zaświadczenia wydawane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzchosławicach po uprzednim złożeniu wniosku.

Dane dotyczące wydania zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego.

L.p.	Wyszczególnienie	Dane liczbowe
1.	Liczba złożonych wniosków o wydanie zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego	11
2.	Liczba wydanych zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego	10

W okresie do końca grudnia 2020 roku zostało złożonych **11** wniosków o wydanie zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego, z czego **10** zaświadczeń zostało wystawionych do końca grudnia 2020r., i jedno zaświadczenie w miesiącu styczniu 2021r.

- **Dodatki mieszkaniowe:**

W roku 2020 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił pomocy w postaci dodatku mieszkaniowego trzyosobowej rodzinie mieszkającej na terenie Gminy Wierzchosławice. Łączna kwota przyznanej pomocy za rok 2020 wyniosła 9 623,65 zł . Dodatek mieszkaniowy przysługuje jeżeli średni miesięczny dochód w przeliczeniu na członka gospodarstwa domowego, w okresie trzech miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku, nie przekracza 175% kwoty najniższej emerytury obowiązującej w dniu złożenia wniosku **w gospodarstwie jednoosobowym (od 1.03.2020 r. jest to kwota 2100,00 zł)** oraz 125% tej kwoty na osobę **w gospodarstwie wieloosobowym (od 1.03.2020 r. jest to kwota 1500,00 zł.)**

- **Klub Senior + w Wierzchosławicach:**

Klub Senior + w Wierzchosławicach funkcjonuje w Domu Ludowym im. Wincentego Witosa w Wierzchosławicach 696, 33-122 Wierzchosławice - 10 h/tygodniowo; 40 h w miesiącu w oparciu o zapisy ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Ośrodek wsparcia pod nazwą "Klub Senior+" na terenie Gminy Wierzchosławice został utworzony jako jednostka organizacyjna pomocy społecznej, w formie klubu samopomocy i działa w strukturze Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej zgodnie z Uchwałą nr VII/121/2019 Rady Gminy Wierzchosławice. Klub Senior jest miejscem spotkań, integracji i wsparcia osób starszych z terenu gminy Wierzchosławice. W ramach działalności klubu organizowane były m.in. wieczory poezji, wieczory gier planszowych, konkursy oraz przekazywanie sobie nawzajem posiadanych umiejętności np. pieczenie ciast, gra w szachy, układanie puzzli, rozwiązywanie sudoku, krzyżówek. Celem działania Klubu Senior + było zwiększenie aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym min. 20 seniorów mieszkających na terenie gminy Wierzchosławice.

Działalność Klubu „Senior+” polegała na motywowaniu seniorów do działań na rzecz samopomocy i działań wolontarystycznych na rzecz innych. W klubie została utworzona „Kawiarenka”, która czynna była w godzinach funkcjonowania klubu i prowadzona przez seniorów. Kawiarenka została wyposażona w niezbędne przedmioty oraz artykuły spożywcze, z których seniorzy wspólnie przygotowywali ciasta, ciasteczka itp. W ramach artykułów/przyrządów do kawiarenki zakupiono: filiżanki, talerzyki, łyżeczki, cukierniczki, czajnik, patery, artykuły dekoracyjne, kawę, herbatę, cukier, ciastka, mikser, formy do pieczenia ciast, papier do pieczenia i artykuły spożywcze. Oprócz atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego w klubie były organizowane: wieczory wspomnień, wyjścia do instytucji kulturalnej (kino, teatr), spacer, sztybelkowanie, spotkania edukacyjne ze specjalistami w danej dziedzinie: z policjantem - dot. bezpieczeństwa, fizjoterapeutą, prawnikiem, podróżnikiem, strażakami OSP Wierzchosławice oraz Komendantem Gminnym Ochrony Przeciwpożarowej, kosmetyczką itp. – zgodnie z potrzebami seniorów. Spotkania miały na celu podniesienie świadomości w danym zakresie oraz udzielenie porad i przekazanie ciekawych informacji z danej dziedziny. Np. w ramach współpracy z policją zorganizowane zostało spotkanie z dzielnicowym w zakresie bezpieczeństwa w ruchu drogowym, przemieszczaniu się osób, zwłaszcza w zorganizowanych grupach. Spotkania były organizowane zgodnie z potrzebami seniorów. Członkowie klubu wspólnie wybierali specjalistę i tematykę spotkania. Zostało zorganizowanych 6 spotkań. Członkowie klubu wspólnie ustalali dni i godziny jego funkcjonowania. Szczegółowe zasady pobytu określa Uchwała Rady Gminy w Wierzchosławicach Nr XVII/121/2019 z dnia 30 grudnia 2019 r. oraz regulamin organizacyjny „ Klubu Senior +”.

W ramach funkcjonowania klubu zorganizowano wyjścia do instytucji kulturalnych - kino (2 wyjścia) , teatr (1 wyjście). Wyjścia kulturalne były zorganizowane zgodnie z ofertą najbliższych instytucji kultury. Celem wyjść kulturalnych było zapewnienie możliwości uczestnictwa seniorów we

współczesnym życiu kulturalnym. W ramach kosztów pokryto cenę biletu, wyżywienia wraz z transportem dla uczestników i opiekuna.

W ramach działań zorganizowano również 2 wycieczki krajoznawcze do Sandomierza oraz Poręby Spytkowskiej - do zagrody agroturystycznej. W ramach kosztów pokryto: transport autokarem turystycznym, opłaty drogowe i parkingowe, pilota na trasie wycieczki, przewodnika, ubezpieczenie NNW, posiłki. Zorganizowanie wycieczek miało na celu bardziej aktywne spędzenie czasu przez seniorów, poznanie lub odwiedzenie dawno niewidzianych miejsc oraz poznanie piękna naszego kraju.

Ponadto zostały zorganizowane zajęcia: decupage, zajęcia komputerowe, zajęcia ruchowe. W każdym rodzaju zajęć brało udział min. 10 osób. Zajęcia decupage - 13 godzin. Na potrzeby przeprowadzenia zajęć zostały zakupione potrzebne materiały przedmioty do ozdobienia, narzędzia, kleje itp. Celem zajęć było przybliżenie seniorom techniki zdobienia decupage i nabycie umiejętności samodzielnego zdobienia przedmiotów. Zajęcia komputerowe - 20 h. Celem zajęć było nabycie podstawowych umiejętności w zakresie obsługi komputera i Internetu i wykorzystanie ich w praktyce w Klubie Senior+. Zajęcia ruchowe: 27 h Nordic walking (10 godzin) , zajęcia na siłowni plenerowej, aerobik (9 godzin) , zajęcia ruchowe z elementami tańca (8 godzin) . Zajęcia zostały wybrane przez seniorów wg. ich potrzeb. Zajęcia ruchowe miały na celu pobudzenie, utrzymanie w sprawności fizycznej seniorów. Seniorzy uczestniczący w zajęciach ruchowych byli zobowiązani do przedłożenia stosownego zaświadczenia lekarskiego wydanego przez lekarza rodzinnego o braku przeciwwskazań do uczestnictwa w ww. zajęciach, co było zgodne z zapisami Programu. Było to zaświadczenie uprawniające do uprawiania tzw. sportu szkolnego, gdyż w Klubie „Senior+” seniorzy wykonywali jedynie ćwiczenia ogólnousprawniające.

W Klubie Senior+ organizowane były imprezy o charakterze integracyjnym. Zostało zorganizowane: spotkanie organizacyjne, potańcówka, Walentynki, Dzień Kobiet i Mężczyzn, spotkanie w Kole Gospodyń Wiejskich. Na potrzeby organizacji spotkań integracyjnych zakupiono okazjonalne dekoracje oraz poczęstunek. Występy jak również ciasta były przygotowywane przez seniorów w ramach funkcjonowania klubu. Klub Senior + współpracował z Gminnym Centrum Kultury i Kołem Gospodyń Wiejskich w Bobrownikach Małych.

Koszt całkowity zadania : 41 317,08

Dotacja z Programu Wieloletniego Senior + na lata 2015-2020: 16 518,57

Wkład własny : 24 798,51

• Potwierdzanie prawa do świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych:

Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych przysługuje osobie wymagającej leczenia, nie objętej powszechnym obowiązkowym i dobrowolnym ubezpieczeniem zdrowotnym.

Decyzję administracyjną wydaje się po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego i spełnieniu przez ww. osobę następujących warunków:

- posiadanie obywatelstwa polskiego;
- posiadanie statusu uchodźcy lub objęcie ochroną uzupełniającą lub posiadanie zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;
- spełnienie kryterium dochodowego, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, tj. dla osoby samotnie gospodarującej – **701 zł** lub na osobę w rodzinie – **528 zł**;
- stwierdzenie braku okoliczności, o której mowa w art. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, tj. dysproporcji między udokumentowaną wysokością dochodu a sytuacją majątkową

osoby lub rodziny, wskazującą, że osoba lub rodzina jest w stanie przezwyciężyć trudną sytuację życiową, wykorzystując własne zasoby majątkowe.

Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie decyzji przysługuje przez okres 90 dni od dnia:

- złożenia wniosku przez osobę,
- udzielenia świadczeń w stanie nagłym przez świadczeniodawcę (najczęściej szpital), – chyba, że w tym okresie osoba zostanie objęta ubezpieczeniem zdrowotnym.

W roku 2020 zostało wydanych w tym zakresie **14** decyzji administracyjnych .

Wierzchosławice, dnia 22 marca 2021 roku